

VELKOMMEN TIL SKOLEBESTYRELSEN

AUGUST 2014

VELKOMMEN I SKOLEBESTYRELSEN

Kære forældre.

"Vi går et spændende år i møde med en ny folkeskole, nye fag, anderledes måder at undervise på og en længere skoledag, der giver endnu bedre muligheder for, at alle børn kan blive så dygtige, de kan og med trivslen i top. I forældre kommer til at spille en vigtig rolle – både i forhold til at støtte jeres børn i skolen, men også i forhold til at påvirke, hvordan den nye skole konkret kommer til at se ud på jeres skole. Jeg glæder mig til det fremtidige samarbejde med jer."

Undervisningsminister Christine Antorini

UNDERVISNINGSMINISTERENS SVAR PÅ TRE SPØRGSMÅL:

1. Hvad betyder den nye skolereform for skolebestyrelsens arbejde?

"I den nye skole får eleverne en længere og mere varieret skoledag med en række nye elementer som fx bevægelse hver dag og ekstra tid med den understøttende undervisning til fx udeskole, den åbne skole, lektiehjælp og faglig fordybelse. Her kan skolebestyrelsen blive retningsgivende i forhold til, hvordan de nye muligheder for at lære på konkret skal se ud på netop jeres skole. Med folkeskolereformen har vi også afsat godt 12 millioner kroner til et kompetenceløft af skolebestyrelsesmedlemmer på alle landets folkeskoler. Det betyder, at I som forældrevalgte repræsentanter får endnu bedre muligheder for at være med til at udvikle den nye folkeskole de kommende år. Med reformen lægger vi også op til, at skolebestyrelserne skal sætte større fokus på samarbejdet mellem skole og hjem. Skolebestyrelserne skal se nærmere på, hvad der er skolens og forældrenes ansvar i samarbejdet. Det kunne for eksempel være at lave klare retningslinjer for, hvilket ansvar man har som forælder både for ens eget barns læring og for, at skolen samlet er et godt fællesskab for alle elever. Det kan også være retningslinjer for forventninger, skolen har til forældrenes deltagelse i forældremøder, skole-hjem-samtaler og faglige eller sociale aktiviteter på skolen."

2. Hvad bliver den vigtigste opgave for de nyvalgte skolebestyrelser?

"Det vigtigste for en nyvalgt skolebestyrelse er at sætte retningen for, hvordan jeres folkeskole bliver god til at

understøtte børnenes trivsel og læring. Med de nye læringsmål for alle fag, de såkaldte Fælles Mål, kan I endnu bedre følge med i jeres børns faglige udvikling, ligesom eleverne inddrages i at vurdere, om de trives som et redskab til at have fokus på en skole, hvor børnene har lyst til at lære sammen med deres kammerater og med dygtige lærere og pædagoger hver dag. Som forældre skal I tage del i og ansvar for jeres børns nye skole og være med til at præge og forme den. Her er det vigtigt at tænke på, hvad der vil være godt for skolen som helhed og støtte op om undervisningsmiljøet og undervisningen for alle elever."

3. Har du et godt råd eller en idé til skolebestyrelserne om "den nye skole"?

"Mit råd vil være at engagere jer som forældre og tage aktivt del i jeres børns nye skole. Hvordan I konkret vil gøre det, kommer an på, hvad der giver mest mening for jer lokalt. På Undervisningsministeriets reformhjemmeside kan I få inspiration til og viden om skole-hjem-samarbejdet. Samtidig kan I trække på de nye redskaber, der understøtter skole-hjem-samarbejdet, herunder den nye digitale elevplan, de nye forenklede Fælles Mål og en kommende ny brugerportal, som blandt andet vil indeholde samarbejdsplatforme til at understøtte samarbejde, vidensdeling og kommunikation mellem ansatte, elever og forældre. De redskaber er hver især et godt udgangspunkt for dialog med og om både børnenes og skolens udvikling."

Kære Skolebestyrelsesmedlemmer.

"Velkommen til arbejdet i skolebestyrelsen. Det bliver en spændende og udfordrende bestyrelsesperiode, vi går ind i, i forhold til at løfte den nye skolereform ind i skolen. Bestyrelsen skal arbejde for at sætte aftryk på skolens arbejde og udvikling. Et aftryk tilpasset netop de muligheder I har lokalt og dermed være med til at sikre, at alle elever trives og bliver så dygtige de kan. Skole og Forældre vil bakke op om jeres arbejde med inspiration, information, konkrete værktøjer samt kurser, råd og vejledning. Jeg glæder mig til samarbejdet – og til at komme i gang med arbejdet med den ny skole."

Formand for Skole og Forældre, Mette With Hagensen

FORMANDENS SVAR PÅ TRE SPØRGSMÅL:**1. Hvad betyder den nye skolereform for skolebestyrelsens arbejde?**

"Allerførst betyder det, at skolebestyrelsen får mere arbejde, for der er en række nye principper, der skal udarbejdes, og eksisterende principper skal ændres. Men det mere arbejde betyder også mere indflydelse, fordi skolebestyrelsen gennem de nye principper er med til at sætte sit tydelige aftryk på, hvordan skole-hjem-samarbejdet foregår på skolen, og hvordan skoledagen planlægges, så der er rigtig mange muligheder for at ændre og udvikle skolen."

2. Hvad bliver den vigtigste opgave for de nyvalgte skolebestyrelser?

"Det vigtigste for skolebestyrelsen bliver at prioritere, for der er så mange ting, som vil være vigtige at tage fat i, straks skolebestyrelsen er tiltrådt, og både skoleleder, forvaltning og mange andre vil have en mening om, hvilke opgaver der skal løses først. Så jeg vil opfordre alle skolebestyrelser til lige at stoppe op og skabe sig et overblik over alle opgaverne, lave en prioritering og en plan, så det er skolebestyrelsen, der tager styringen og ikke opgaverne."

3. Har du et godt råd eller en idé til skolebestyrelserne om "den ny skole"?

"Der er rigtig mange, som har haft en mening om reformen gennem hele den politiske debat, og også efter loven er blevet vedtaget. Det har gjort billedet af, hvad der venter børnene i "den nye skole" meget grumset.

Det vigtigste for skolebestyrelserne bliver derfor at "oversætte" de overordnede mål fra reformen – at alle børn skal blive dygtigere, at den sociale baggrund skal betyde mindre, og at trivslen i skolen skal øges – til en lokal version, så vi ikke blot forandrer alting på skolen, men at vi holder fast i det, vi har, som allerede virker og kun ændrer der, hvor der kan ske en ændring, som vil gøre undervisningen og skoledagen bedre for vores børn. Mit råd er, at skolebestyrelsen altid skal stille sig selv dette spørgsmål: "Bliver vores skole bedre af det, vi gør?", og hvis skolebestyrelsen kan svare "ja" på det, så er vi på rette vej.

UDGANGSPUNKTET FOR JERES ARBEJDE

Som nyvalgt skolebestyrelse starter I ikke helt forfra i bestyrelsesarbejdet, men kan bygge videre på det arbejde, den tidligere bestyrelse har lavet. Læs her, hvordan I får den bedste start på arbejdet.

Inden I går i gang med arbejdet, er det godt at "gøre status". Måske har I holdt et overleveringsmøde med den afgående bestyrelse, hvor I har fået indblik i, hvad bestyrelsen tidligere har arbejdet med, hvordan samarbejdet plejer at fungere, og om der er særlige punkter, I bør være opmærksomme på i den nye bestyrelse. Men under alle omstændigheder er det en god idé at gennemgå de ting, der allerede foreligger.

Den tidligere skolebestyrelse har vedtaget en række dokumenter, der betyder noget for dit arbejde. Et vigtigt dokument er værdiregelsættet. Det skitserer de overordnede værdier og visioner, som bestyrelsen

ønsker skal kendetegne skolen. Derudover nævner folkeskoleloven en række områder, skolebestyrelsen som minimum skal fastsætte principper for, og der kan også være andre områder, som bestyrelsen har arbejdet med.

At gennemgå dette giver et godt overblik i forhold til jeres videre prioritering af arbejdet. Der kan også være andre dokumenter, som er relevante, fx ordensregler og antimobbestrategi. Hvis I ikke har fået en status over alle dokumenterne, så kan I bede skolelederen om en sådan.

UDPLUK AF SKAL-OPGAVER FOR SKOLEBESTYRELSEN:

- Lave principper for en lang række lovbestemte områder på skolen
- Føre tilsyn med skolens virksomhed, fx ift. om principperne efterleves og ift. nationale og kommunale mål for folkeskolen
- Udarbejde værdiregelsæt og ordensregler for skolen
- Godkende budget
- Udtale sig til kommunalbestyrelsen ift. en række lovbestemte områder

FOLKESKOLELOVENS §44

Stk. 1 Skolebestyrelsen udøver sin virksomhed inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen fastsætter... og fører tilsyn med alle dele af skolens virksomhed, dog undtagen personale- og elevsager. Skolebestyrelsen kan fra skolens leder indhente enhver oplysning om skolens virksomhed, som er nødvendig for at varetage tilsynet.

Stk. 2 Skolebestyrelsen fastsætter principper for skolens virksomhed, herunder om

1) Undervisningens organisering, herunder elevernes undervisningstidspunkt på hvert klassetrin, skoledagens længde, understøttende undervisning, holddannelse, samarbejder efter § 3, stk. 4, 1. pkt., eventuel undervisning efter § 5, stk. 4, udbud af valgfag, specialundervisning på skolen og elevernes placering i klasser,

2) Adgangen til at opfylde undervisningspligten ved at deltage i undervisningen i den kommunale musikskole eller ved eliteidrætsudøvelse i en idrætsforening,

3) Samarbejdet mellem skole og hjem, og om skolens og forældrenes ansvar i samarbejdet,

4) Underretning af hjemmene om elevernes udbytte af undervisningen,

5) Arbejdets fordeling mellem lærerne,

6) Fællesarrangementer for eleverne i skoletiden, lejrskoleophold, udsendelse i praktik m.v. og

7) Skolefritidsordningens virksomhed

Stk. 4 Skolebestyrelsen godkender undervisningsmidler og fastsætter skolens ordensregler og værdiregelsæt.

Mindst hvert tredje år skal alle skoler gennemføre en undervisningsmiljøvurdering, der kortlægger elevernes undervisningsmiljø, og som skitserer, hvordan det kan forbedres. Skolebestyrelsen skal orientere sig i skolens seneste undervisningsmiljøvurdering og den handleplan, skolen har udarbejdet, samt gøre status over, hvor langt skolen er i forhold til handleplanen. I skal også beslutte, hvordan I skal prioritere for at nå målene.

Udover styrelsesvedtægten for kommunens folkeskoler, udarbejder kommunen også, mindst hvert andet år, en kvalitetsrapport for alle skoler. I rapporten beskriver kommunen, hvordan undervisningskvaliteten er på den enkelte skole, og såfremt der er behov for det, kan kommunen lave en handleplan, der beskriver, hvordan skolen skal prioritere det kommende år.

Både kendskab til folkeskoleloven, den kommunale styrelsesvedtægt med evt. bilag samt seneste kvalitetsrapport bør derfor også indgå i bestyrelsens "opstartsfasen", hvor I gør status i forhold til at planlægge og prioritere jeres fremadrettede arbejde.

HVAD ER ET PRINCIP?

- Et princip er en grundtanke, der rummer en forestilling om, i hvilken retning skolens virksomhed skal bevæge sig.
- Princippet skal være formuleret så konkret, at der ikke er tvivl om hensigten
- Et godt princip er kortfattet og kontant formuleret. Et princip må ikke formuleres som et diktat.
- For mange vage udtryk gør det vanskeligt at udarbejde handlingsplaner.
- Skolelederen skal have plads til at vælge mellem flere konkrete muligheder, når princippet skal omsættes til praksis.

Få inspiration til jeres arbejde med principper, værdiregelsæt, tilsyn, budget og de mange andre opgaver på Skole og Forældres hjemmeside www.skole-foraelde.dk.

SKOLEBESTYRELSEN I ARBEJDSTØJET

I må erkende, at I ikke kan nå alt det, I gerne vil. Derfor må I prioritere de sager, der er vigtigst.

Hvis man ikke kender hinandens forventninger, har man ikke en chance for at indfri dem. Derfor får I den bedste start på samarbejdet, hvis I alle fra begyndelsen formulerer jeres forventninger – både til hinanden og til arbejdet og målene for jeres arbejde

I kan med fordel drøfte, hvad der er jeres vision for skolen. Jeres mål med de fire års skolebestyrelsesarbejde skal komme til udtryk på bestyrelsesmøderne, så I ikke ender med at bruge tid på sager, som ikke udvikler skolen i den retning, I ønsker. I kan fx prioritere jeres ønskede mål for skolen og planlægge, hvornår I skal tage fat på de enkelte opgaver i den fireårige periode.

Udformningen af dagsordenen til de enkelte møder har også stor betydning for, hvilke ting der prioriteres i bestyrelsen. Hvis man ikke er opmærksom på at prioritere rigtigt, kan møderne let drukne i drøftelser om ting, der allerede er sket, i orienteringer, eller sager, som ikke har stor betydning for det væsentlige: at skabe en skole med læring og trivsel for alle elever. Det er bestyrelsesformanden, der sammen med skolelederen udarbejder dagsordenen til hvert møde, men alle medlemmer kan bede om at få et punkt på dagsordenen.

HVEM BESTEMMER HVAD PÅ SKOLEOMRÅDET?

Det spørgsmål er der mange nyvalgte skolebestyrelsesmedlemmer, der stiller sig selv. Få et overblik her.

På folkeskoleområdet er der to forskellige hierarkier: det politiske og det administrative. Det politiske hierarki skitserer, hvem der kan træffe beslutninger om folkeskolen. Det drejer sig om folketinget, kommunalbestyrelsen og skolebestyrelsen.

Det administrative hierarki består af Undervisningsministeriet, den kommunale skoleforvaltning og skolelederen. Administrationen træffer beslutninger inden for de rammer, de politisk valgte organer giver, og sikrer, at de politiske beslutninger bliver ført ud i livet.

Det politiske hierarki

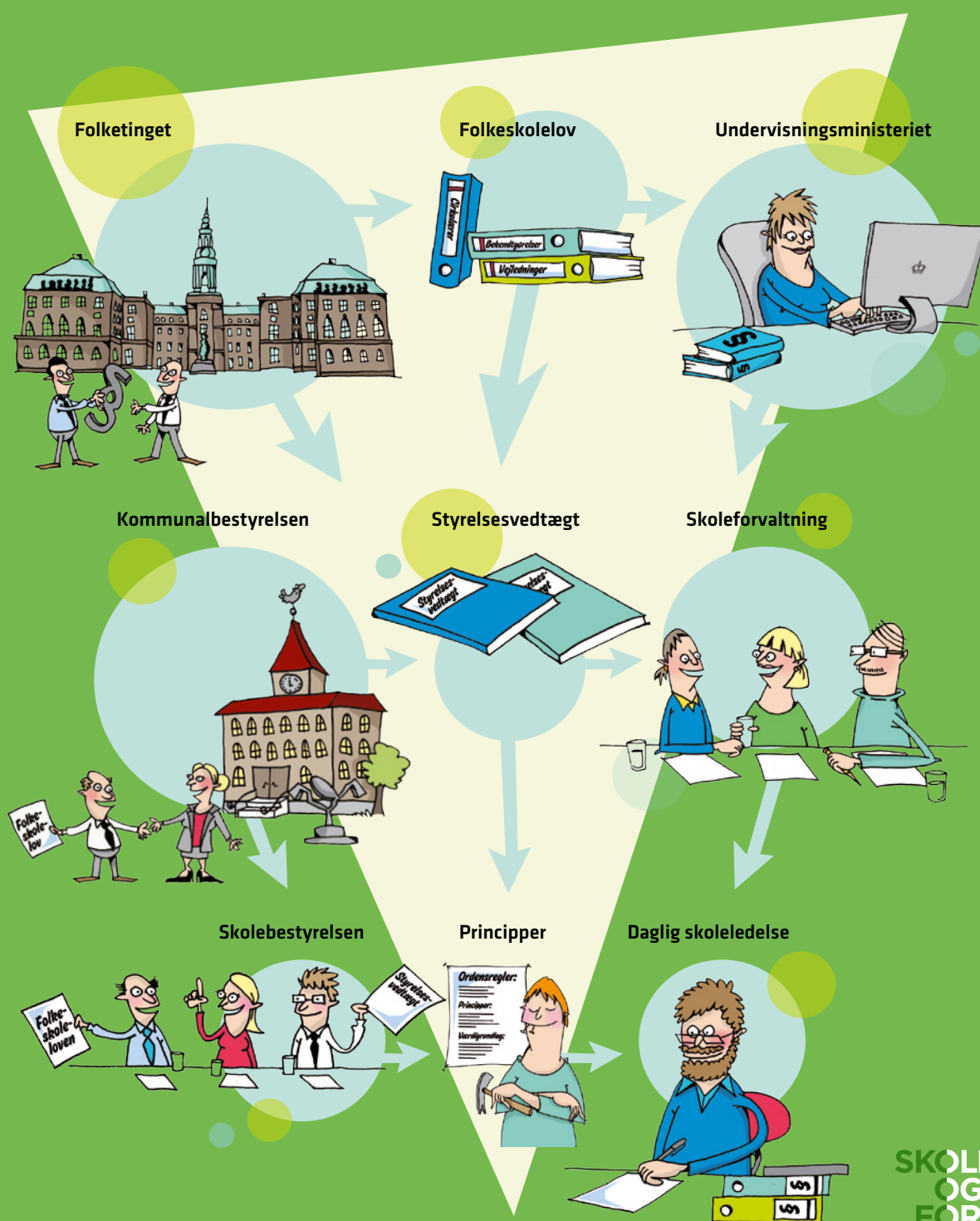
Det er Folketinget, der vedtager folkeskoleloven, som er den overordnede ramme for folkeskolerne. Men det er kommunerne, der har ansvaret for folkeskolerne, og derfor formulerer kommunalbestyrelsen en målsætning for kommunens skoler. Det sker i den såkaldte styrelsesvedtægt, som er forskellig fra kommune til kommune, og beskriver dels kommunens generelle ramme for alle kommunens folkeskoler samt evt. bilag til styrelsesvedtægten, hvis der er særlige rammer for den enkelte skole. Med udgangspunkt i henholdsvis folkeskoleloven og styrelsesvedtægten udarbejder skolebestyrelsen principper for den enkelte skoles virksomhed.

Det administrative hierarki

Det er Undervisningsministeriet, der har ansvaret for, at folkeskoleloven implementeres ude i kommunerne. Når kommunalbestyrelsen har besluttet, hvordan den vil implementere folkeskoleloven i kommunen, er det op til Skoleforvaltningen at sørge for, at kommunens skoler

efterlever styrelsesvedtægten og evt. bilag til denne. Når skolebestyrelsen har vedtaget værdigrundlaget, principper, ordensregler mv. for den enkelte skole, er det skolelederens ansvar, at de føres ud i livet på skolen. Skolelederen er den enkelte skoles administrative og pædagogiske leder, og er ansvarlig for skolens daglige drift.

FOLKESKOLENS HIERARKI

SKOLEBESTYRELSENS SAMMENSÆTNING

Som repræsentant for forældrene i skolebestyrelsen er der mange personer, du skal samarbejde med. Dels de øvrige medlemmer af skolebestyrelsen, dels skolens daglige ledelse, der fungerer som skolebestyrelsens sekretær, og endeligt andre, der kan deltage i møderne.

Samarbejdet i skolebestyrelsen bliver lettere, når du som forældrepræsentant kender de andre skolebestyrelsesmedlemmers rolle og de øvrige, der deltager i møderne. Hvem repræsenterer de, hvilken viden og

hvilke kompetencer har de, som du kan trække på? I er alle sammen forskellige, og derfor kan I få belyst et emne fra flere sider. På den måde får I et godt grundlag for at træffe beslutninger.

MEDLEMMER AF SKOLEBESTYRELSEN – MED STEMMERET:

Forældrene

Som repræsentant for forældrene ved du rigtig meget om, hvordan skolen indvirker på dit barns læring, dannelse og trivsel. Du har som regel også en god føling med, hvad der rører sig blandt de øvrige forældre og deres børn. At kunne formidle denne viden til de øvrige parter er nødvendig for, at en skole skal kunne udvikle sig til forældrenes og elevernes tilfredshed. Forældrene er i flertal i skolebestyrelsen, og formanden for bestyrelsen skal vælges blandt forældrene. Forældrene har stemmeret.

Medarbejderne

Repræsentanterne for medarbejderne i skolebestyrelsen ved, hvad der foregår på skolen, og i sidste ende er det primært dem, der konkret skal føre principperne ind i skolens hverdag med eleverne. Medarbejderne har stemmeret.

Eleverne

Elevernes repræsentanter i skolebestyrelsen repræsenterer brugerne af skolen. Det er dem, skolen er her for, og derfor er det vigtigt, at de bliver godt inddraget i beslutningsprocesserne. Eleverne skal lære og erfare, at arbejdet i en bestyrelse er en vigtig del af vort demokrati, og at de har ligeværdig indflydelse på beslutningerne. Eleverne har stemmeret.

Lokale repræsentanter

Kommunen kan beslutte, at der skal være en eller to repræsentanter fra lokale virksomheder, ungdomsuddannelser eller frivillige foreninger i bestyrelsen. Dette besluttet i styrelsesvedtægten, og hvis kommunen beslutter det, har lokale repræsentanter stemmeret i bestyrelsen.

DELTAGERE I SKOLEBESTYRELSESMØDERNE – UDEN STEMMERET:

Skolelederen og dennes stedfortræder

Skolelederen er den administrative og pædagogiske leder af skolen og er ansvarlig for skolens virke over for både skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen. Skolelederen og dennes stedfortræder fungerer som sekretær for skolebestyrelsen. Hun/han hjælper jer med at finde de oplysninger, som I vil have, inden I træffer beslutninger. Når skolebestyrelsen har truffet en beslutning, er det skolelederens ansvar, at den bliver ført ud i livet, og skolelederen skal give jer en tilbagemelding om, hvordan princippet efterleves. Skolelederen og dennes stedfortræder har ikke stemmeret.

Andre ledere

Derudover kan kommunalbestyrelsen beslutte, at bl.a. ledere af tilknyttede institutioner og afdelingsledere deltager på møderne. Disse repræsentanter kan kvalificere drøftelserne i bestyrelsen, men har ikke stemmeret.

Kommunalbestyrelsen

Skolebestyrelsen kan bede kommunalbestyrelsen om at udpege et af dens medlemmer til at deltage i skolebestyrelsens møder, men det er ikke sikkert, at kommunalbestyrelsen imødekommer ønsket. Fordelen ved, at et af kommunalbestyrelsens medlemmer deltager på møderne, er, at skolebestyrelsen får en direkte kontakt til kommunens politikere. Kommunalbestyrelsesmedlemmet har ikke stemmeret.

SKOLEBESTYRELSENS MEDLEMMER MED STEMMERET

- Et flertal af forældre, typisk 5-8.
- Mindst 2 medarbejderrepræsentanter
- Mindst 2 elevrepræsentanter
- Op til to repræsentanter for det lokale erhvervsliv, ungdomsuddannelsesinstitutioner eller lokale forening – afhængig af kommunalbestyrelsens beslutning

ANDRE DELTAGERE I SKOLE- BESTYRELSESMØDERNE UDEN STEMMERET

- Skolelederen og dennes stedfortræder deltager og er bestyrelsens sekretær
- Afdelings- og SFO-ledere kan deltage, dersom kommunalbestyrelsen har besluttet det

SKOLEBESTYRELSEN OG SKOLELEDEREN

Det gode samarbejde mellem skolebestyrelsen og skolelederen er et vigtigt omdrejningspunkt for udvikling af skolen.

Selvom skolelederen ikke er stemmeberettiget medlem af skolebestyrelsen, deltager hun/han altid i møderne og er et vigtigt omdrejningspunkt for skolebestyrelsens arbejde. Skolelederen skal informere skolebestyrelsen om skolens daglige drift og virke og rådgive om de temaer, skolebestyrelsen ønsker at fokusere på.

Det er også skolelederen, der er ansvarlig for at implementere skolebestyrelsens værdier, principper mv. på skolen. Derfor er I afhængige af hinanden i arbejdet med at udvikle skolen, ikke mindst ift. de udfordringer, I står overfor med den nye folkeskolereform.

Det er endvidere skolelederen, der skal give jer tilbagemeldinger på, hvordan fx jeres principper efterleves i

dagligdagen og oplysninger, som I skal bruge i forbindelse med skolebestyrelsens tilsynsopgave med skolens virksomhed.

Det er generelt vanskeligt at lave love eller rammer for det gode samarbejde. Det handler i bund og grund om vilje til at ville og evnen til at kunne. Det stiller krav til alle, at I får opbygget et tillidsfuldt og åbent samarbejde i bestyrelsen. Med jeres positive samarbejde kan I være rollemodeller for i sidste ende at lade jeres fælles, positive ånd smitte af på hele skolen, både blandt forældre, elever og medarbejdere.

LÆR HINANDEN AT KENDE

Det er en rigtig god idé at gøre en indsats for at lære de andre forældre i skolebestyrelsen godt at kende.

Måske kender du de andre forældre i skolebestyrelsen rigtig godt, måske gør du ikke. Under alle omstændigheder er det en god idé, hvis I bruger noget tid sammen uden for mødelokalet på at finde ud af, hvad I hver især står for, og hvor I har hinanden.

Et velfungerende samarbejde i en skolebestyrelse opstår først, når I har tillid til hinanden, og I tør bruge hinanden som sparringspartnere. Alle i skolebestyrelsen skal samarbejde, men som forældrerepræsentanter risikerer I at blive hægtet af, hvis I ikke har et godt kendskab til hinanden.

Elevrepræsentanterne kender hinanden vældig godt, og har elevrådet i ryggen. Skolens ansatte arbejder sammen til daglig, og kan tale sammen og med skolens ledelse, når de har behov for det. Den mulighed har I som forældrerepræsentanter som udgangspunkt ikke. Derfor er det vigtigt, at I afsætter noget tid til den uformelle kontakt, specielt i starten af bestyrelsesperioden. Det er det tætte kendskab til hinanden, der giver det bedste udgangspunkt for jeres samarbejde.

FÅ EN GOD START

– DEN PROFESSIONELLE BESTYRELSE

Skolebestyrelsens forretningsorden er jeres egne spilleregler. Det er her, I bestemmer, hvordan møderne og arbejdet i skolebestyrelsen skal fungere.

Hvis I fra starten har klare aftaler og retningslinjer for, hvordan skolebestyrelsesarbejdet skal fungere, undgår I stor usikkerhed og mange misforståelser. Derfor er det en rigtig god idé at have en forretningsorden, selvom det ikke er et lovkrav.

Hvis den tidligere skolebestyrelse havde en forretningsorden, så læs den igennem og find ud af, om I synes, at den er, som den skal være, eller brug den som inspiration, hvis I vil lave en ny. Hvis der ikke er en forretningsorden, så bør I udarbejde en i fællesskab. Det er en god idé at tjekke, hvad der står i den kommunale styrelsesvedtægt om forretningsordenen. Der kan være fastsat nogle retningslinjer, som I skal tage højde for, ud over de aftaler I selv ønsker at tilføje.

SKOLE OG FORÆLDRE HAR UDARBEJDET FØLGENDE STIKORD TIL DEN GODE FORRETNINGSORDEN:

- Hvordan kan medlemmerne få punkter på dagsordenen?
- Er formanden valgt for hele perioden?
- Hvem leder mødet og hvordan?
- Afstemningsregler og beslutningsdygtighed
- Mødehyppighed og mødelængde
- Mødeindkaldelse og frist for udsendelse af dagsorden og bilag
- Ekstraordinære møder

FORMØDER FOR FORÆLDRE-REPRÆSENTANTER

Det kan være en god idé at holde formøder, hvor I kan diskutere de punkter, der er på dagsordenen for det kommende bestyrelsesmøde.

For at I, som forældrerepræsentanter, skal få det bedst mulige samarbejde med hinanden og med resten af skolebestyrelsen, har I mulighed for at holde formøder. Her kan I lære hinanden at kende og diskutere arbejdet i skolebestyrelsen. Det er en mulighed, I har, som kan forbedre jeres samarbejde i skolebestyrelsen, særligt i starten.

Hvad er et formøde?

På et formøde kan I som forældrerepræsentanter diskutere de punkter, der er på dagsordenen for det kommende skolebestyrelsesmøde og på den måde forberede jer til det kommende møde.

EN INKLUDERENDE SKOLE

Ud over folkeskolereformen har skolen også en opgave i at blive det væsentligste lære- og værested for børnene i skoledistriktet. Gennem bl.a. differentierede undervisningsformer, dialog og samarbejde er det målet, at alle elever får det optimale ud af skoletiden – både fagligt og socialt.

Grundstenen i den inkluderende folkeskole er tydelige og fleksible rammer omkring indlæringen. Inklusion handler om meget mere end at begrænse specialundervisningen. Det handler om mangfoldighed, og om at sikre, at der er plads til børnene i skolen. Skolerne skal stræbe efter en inkluderende kultur, hvor der er plads til forskelligheder, og hvor alle skal være en del af fællesskabet. Det kan lykkes, hvis vi arbejder sammen. Det viser resultater fra mange skoler landet over, der allerede arbejder med inklusion som en fast og vellykket del af deres daglige arbejde.

Skolebestyrelsens muligheder

Inklusion er et fælles projekt for alle parter omkring skolen. Derfor er det vigtigt, at både forældrene, eleverne, medarbejdere og skoleledelsen deltager i debatten om, hvordan I vil lave inklusion på jeres skole. Som skolebestyrelse kan I gøre meget for at give inklusionsarbejdet gode vilkår på jeres skole. Et godt sted

at starte er at lave inklusionsprincipper for skolen. Sæt punktet på dagsordenen og drøft, hvilke principper I vil have for inklusionsarbejdet, og hvordan I sikrer, at det er en del af jeres værdigrundlag og principper i øvrigt. Det er vigtigt, at jeres inklusionsprincipper ikke bare er gode intentioner, men at jeres mål for inklusion kommer til udtryk i skolens hverdag og praksis, herunder også hvad de respektive parter kan tage ansvar for, så alle skolens elever bliver en del af både det faglige og det sociale fællesskab på skolen.

Du kan læse mere om skolebestyrelsens arbejde med inklusion på www.inklusionsklar.dk og om inklusion i skolen generelt på www.inklusionsudvikling.dk.

INFORMÉR OM JERES ARBEJDE

Kontakten til de øvrige forældre på skolen er en vigtig del af arbejdet i skolebestyrelsen. Forældrenes opbakning til skolen sikres gennem dialog og information fx gennem en kontaktforældreordning.

Som forældrerepræsentant i skolebestyrelsen repræsenterer du alle forældre på skolen. Skolebestyrelsen kan informere forældrene gennem skolens intra og hjemmeside, men det kan være vanskeligt for skolebestyrelsen at være i tæt dialog med hver enkelt forælder. Derfor er det en god idé at lave nogle rammer for en tættere dialog med jeres kontaktforældre på skolen. Kontaktforældrene er de enkelte klassers talerør, og de kan sørge for, at klassens synspunkter, holdninger og ønsker bringes videre til skolebestyrelsen, ligesom de kan sikre, at klassens forældre bliver informeret om skolebestyrelsens arbejde.

Det kan også være, at I beslutter, at I en gang om året deltager på et af klassernes forældremøder. Her kan I komme i dialog med de fleste af forældrene, som jo er jeres bagland. Det er en god idé at I blandt forældrerepræsentanterne aftaler nogle fælles rammer for, hvad I vil informere om, og hvilke spørgsmål I måske vil vende med forældrene. I kan fx også vise videoen, som du finder link til på s. 16, som giver forældrene en idé om,

hvad bestyrelsen kan arbejde med, og hvad de kan give jer input til.

Ifølge folkeskoleloven skal skolebestyrelsen mindst én gang om året afholde et møde med forældrene på skolen og afgive en beretning, der skitserer jeres arbejde det forgangne år. Det er en oplagt mulighed for at diskutere med hele jeres bagland, både jeres forgangne arbejde og prioriteringerne for det kommende år.

Ud over at være i dialog med forældrene, kan det være godt løbende at være i kontakt med både skolens medarbejdere og elever. Det er selvfølgelig primært elev- og medarbejderrepræsentanternes opgave at formidle bestyrelsens arbejde til hver deres bagland, men sørg alligevel for løbende at holde jer orienteret om, hvad der rør sig blandt eleverne og medarbejderne.

Brug også skolens intra og hjemmeside til at lægge bestyrelsens dagsordener og referater op, og gøre opmærksom på de beslutninger, I træffer.

HVAD ER KONTAKTFORÆLDRE?

- Fungerer som bindeleddet mellem skolebestyrelsen og klassens forældre.
- Har ikke nogen formel magt, men kan have stor indflydelse på hverdagen i klassen og på skolen.
- Kontaktforældrenes opgave er forskellig fra klasse til klasse, men kan f.eks. være at lave dagsorden for forældremøderne sammen med lærerne, at lave spilleregler for samarbejdet i klassen eller at tage initiativ til at koordinere sociale arrangementer.
- Få yderligere inspiration til forældresamarbejde på www.forældrefiduser.dk

Folkeskolelovens §44:

Stk. 12 Skolebestyrelsen afgiver en årlig beretning.

Stk. 13 Skolebestyrelsen indkalder mindst en gang årligt forældrene til et fælles møde til drøftelse af skolens virksomhed. På et sådant møde behandles årsberetningen.

HVAD SKAL HAVE EN HÅND PÅ JERES SKOLE?

Skole og Forældre har fået udarbejdet en kort video på baggrund af de mange gode fotos, som engagerede forældre, elever og lærere lagde på Facebook som optakt til skolebestyrelsesvalget under overskriften "Hvad skal have en hånd på jeres skole?".

Videoen giver et billede af, hvor vigtig dialogen mellem skolebestyrelse og alle skolens parter er og ikke mindst, at forældrene også får forståelse for, at de kan spille ind med forslag til skolebestyrelsens arbejde.

Videoen kan bruges som skolebestyrelsens introduktion på et forældremøde, som optakt til videre dialog eller lægges på skolens hjemmeside/intra som en reminder til forældrene om, at I gerne modtager input til jeres arbejde.

Scan QR-koden eller find filmen på www.skole-foraeldre.dk/film

FOLKESKOLEREFORMEN KORT FORTALT

I 2013 vedtog Folketinget en ny folkeskolereform, der på centrale områder er skelsættende for den danske folkeskole. Reformen skal implementeres fra sommeren 2014 og bliver derfor et af de helt centrale emner for de nye skolebestyrelser.

Baggrunden for folkeskolereformen er et ønske om at gøre en god skole endnu bedre. Reformen opsætter tre overordnede mål for folkeskolen. Det er de tre mål, der er grundlaget for alle de konkrete initiativer, der i disse år søsættes i folkeskolen.

De tre nationale mål er:

- 1 Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- 2 Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- 3 Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Intentionerne med reformen er mange, men de går alle sammen ind under netop disse tre mål. Målene sigter efter at hæve det faglige niveau for den enkelte elev og for folkeskolen generelt, at mindske uligheden i folkeskolen, sikre folkelig opbakning til folkeskolen, og forbedre den enkelte elevs dagligdag i skolen.

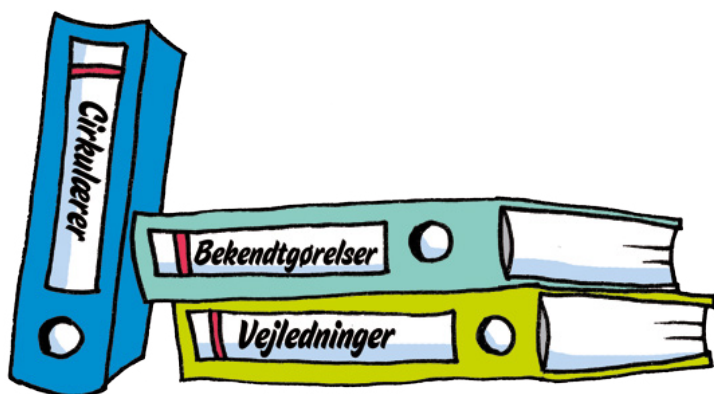
Foruden de overordnede mål er der fire operationelle mål. De er konkrete målsætninger for, hvordan elever-

nes faglighed og sociale kompetencer skal udvikle sig de kommende år.

De fire operationelle mål er:

- 1 Mindst 80 procent af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test.
- 2 Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år.
- 3 Andelen af elever med dårligere resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.
- 4 Elevernes trivsel skal øges.

Det er de operationelle mål, skolebestyrelserne skal arbejde for at opfylde på den enkelte skole. For at nå både de nationale og de operationelle mål tager reformen en lang række konkrete initiativer. De vigtigste af disse er: en længere skoledag, der bl.a. giver rum for flere timer i dansk og matematik, tidligere fremmedsprog, mere lektiehjælp og tid til fordybelse, daglig bevægelse, varieret og virkelighedsnær undervisning, og en mere åben skole.

DU KAN LÆSE MEGET MERE OM
FOLKESKOLEREFORMEN PÅ
WWW.UVM.DK/DENNYEFOLKESKOLE

SIGNALEMENT AF EN SKOLEBESTYRELSE

Skole og Forældre har i samarbejde med forskere på Aarhus Universitet i 2013 lavet en stor undersøgelse af de forældrevalgte skolebestyrelsesmedlemmernes holdninger, vilkår og arbejdsmetoder.

Her er et udpluk af resultaterne fra undersøgelsen:

94 %

ER GÅET IND I SKOLEBESTYRELSEN FORDI DE VIL BIDRAGE TIL AT UDVIKLE DEN SKOLE, DERES BØRN GÅR PÅ

49 %

ER GÅET IND I SKOLEBESTYRELSEN FORDI DE VIL PÅVIRKE DE KOMMUNALPOLITISKE BESLUTNINGER OM FOLKESKOLEN

71 %

ER ENIGE ELLER HELT ENIGE I, AT DE HAR REEL INDFLYDELSE PÅ SKOLENS UDVIKLING

74 %

AF SKOLEBESTYRELSESMEDLEMMERNE HAR EN MELLEMLANG ELLER LANG VIDEREGÅENDE UDDANNELSE

De skolebestyrelsesmedlemmer, der selv mener, de har stor indflydelse, har typisk også et godt samarbejde med skolelederen.

En skolebestyrelsesformand bruger i gennemsnit godt 8 timer om måneden på skolebestyrelsesarbejdet, mens et almindeligt forældrevalgt medlem bruger 4½ time om måneden.

HVIS DU SKULLE GIVE ET GODT RÅD TIL ET NYT SKOLEBESTYRELSESMEDLEM, HVAD SKULLE DET SÅ VÆRE?

"Man skal være nysgerrig og ikke være bange for at spørge dumt. Det er vigtigt, fordi man som nyt skolebestyrelsesmedlem går fra at være engageret i sine egne børns skolegang til at skulle engagere sig i hele skolen. Det er vigtigt at være bevidst om, at man skal være repræsentant for alle forældre på skolen. Selvom ens eget barn er i indskolingen, skal man have en holdning til studievejledning i udskolingen. Skolebestyrelsesarbejdet handler om at have indflydelse og sætte rammerne, og derfor er det godt at huske sig selv på, at ens mening har en værdi."

Signe Ejersbo, skolebestyrelsesformand gennem 4 år, medlem i 8, Bagsværd Skole

"Sæt dig godt ind i skolens værdisæt. Man skal betragte udfoldelsen af værdisættet som formålet med sit skolebestyrelsesarbejde. Det skal hele tiden være for øje, at det er den retning, man skal præge skolen. Værdiregelsættet og principperne skal tages op på et af de første møder, så man er enige om, at det er det, der gælder. Hvis man er uenige om noget, skal det tilrettes til det arbejde, man som skolebestyrelse vil lave. Dan dig et overblik over værdisættet først – det kan godt tage op til et år at få sat sig grundigt ind i principperne."

Finn Juel Larsen, skolebestyrelsesformand gennem 4 år, medlem i 8, på Herningvej Skole i Aalborg og næstformand i Skole og Forældre

"Fokuser. Find ud af, hvad der er det vigtigste, og arbejd på det. Man skal både afklare, hvad man selv interesserer sig for, men det er også godt at gøre det samlet som bestyrelse, som noget af det første, man gør. Spørg jer selv: "Hvad er det vigtige på vores skole i øjeblikket?" Der er uendeligt mange ting at tage fat på med den nye folkeskolereform, så man ville brænde sammen, hvis man skulle have fat i det hele. Derfor må man tage fat på det, der er vigtigst for ens skole."

Jens Thorsen, skolebestyrelsesformand gennem 12 år, Lundehusskolen, København

SPØRGSMÅL OG SVAR FOR SKOLEBESTYRELSER

Må skolebestyrelsen få fortrolige oplysninger fra skolelederen?

Ja, hvis oplysningerne er relevante for skolebestyrelsens arbejdsopgaver.

Udgangspunktet for skolelederens udlevering af oplysninger til skolebestyrelsen er folkeskoleloven. Her står der blandt andet, at skolebestyrelsen fører tilsyn med alle dele af skolens virksomhed, og at skolens leder skal udlevere enhver oplysning om skolens virksomhed, som er nødvendig for at varetage tilsynet.

Tidligere undervisningsminister Bertel Haarder præciserede i et brev i 2009, at skolelederen har pligt til at udlevere oplysninger, hvis oplysningen er af væsentlig betydning for skolebestyrelsens virksomhed.

Skolebestyrelsen har IKKE krav på at få personfølsomme oplysninger, eksempelvis en enkelt elevs resultater i de nationale test eller en enkelt lærers besvarelser af en APV.

Men skolebestyrelsen HAR krav på eksempelvis en oversigt på klasse- eller årgangsniveau over elevernes resultater i de nationale test, hvis det eksempelvis er et led i skolebestyrelsens tilsyn med skolens faglige niveau. Skolebestyrelsen har også krav på at få de overordnede konklusioner af lærernes APV, hvis skolebestyrelsen vil føre tilsyn med arbejdsmiljøet blandt lærerne.

Et skolebestyrelsesmedlem må naturligvis ikke offentliggøre fortrolige oplysninger. Om der er tale om fortrolige oplysninger, skal afklares i hvert enkelt tilfælde.

Kan skolebestyrelsen få indflydelse på personsager?

I nogle tilfælde. Skolebestyrelsen er et strategisk ledelseslag. Selvom det er skolens leder, der afgør konkrete personsager, kan skolebestyrelsen lave principper, så skolelederen har retningslinjer for, hvordan sager skal afgøres på et bestemt område.

Nogle forældre mener, at en medarbejder på skolen har haft en for hård adfærd overfor nogle elever. Hvad gør skolebestyrelsen?

Undervisningsministeriet skriver i deres vejledning til skolebestyrelsesmedlemmer om klagesager, at skolebestyrelsen skal opfordre forældrene til at løse konflikten gennem klasselæreren eller skolens leder.

Skolebestyrelsen har ikke ret til at gå ind i konkrete personsager, men kan bede skolelederen om en generel redegørelse for forløbet i sådanne sager. Skolebestyrelsen kan ikke pålægge skolelederen at behandle en klage på en bestemt måde. Men hvis bestyrelsen er utilfreds med skolelederens handlemåde, kan bestyrelsen i sidste ende klage til kommunalbestyrelsen.

Er de ansatte på skolen omfattet af det værdiregelsæt, som skolebestyrelsen vedtager?

Ja. Selvom værdiregelsættet hovedsageligt er rettet mod elevernes opførsel, gælder skolens værdiregelsæt også for de ansatte på skolen.

Det fremgår af den relevante bekendtgørelse, at værdiregelsættet – og ordensreglerne – gælder for alle skolens aktiviteter og altså også SFO'en og de aktiviteter, der foregår udenfor almindelig skoletid.

Værdiregelsættet og ordensreglerne gælder for alle - naturligvis også forældre – der deltager i aktiviteter, som skolen arrangerer.

I forbindelse med skolens ansatte står der eksempelvis i bekendtgørelsen, at "værdiregelsættet skal bidrage til (...) et godt psykisk undervisningsmiljø med respektfulde relationer (...) mellem elever og ansatte".

I bemærkningerne til loven står der også, at skolebestyrelsen skal udarbejde værdiregelsættet i et tæt samarbejde med skolelederen, og at det er hensigtsmæssigt at inddrage input fra den samlede forældrekræft, elevrådet og de ansatte, eksempelvis i form af debatmøder eller andet.

Er skolebestyrelsesmøder fortrolige?

Skolebestyrelsesmøder er lukkede møder. Man må ikke referere, hvad andre har sagt på skolebestyrelsesmødet.

Et medlem må referere, hvad vedkommende selv har sagt på et møde, med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, der typisk gælder personlige oplysninger.

Sædvanligvis er alle bilag, dagsorden, referater m.v. offentligt tilgængelige, medmindre det drejer sig om personsager.

DER ER HJÆLP AT HENTE

Skole og Forældre varetager forældrenes interesser i den danske folkeskole. Samtidig støtter vi med en lang række ydelser, så brug os – vi er til for jer.

I forældreorganisationen Skole og Forældre står skolebestyrelserne sammen for at påvirke skolepolitikken på landsplan. 80 % af landets skolebestyrelser er medlemmer, vi er med overalt, hvor der diskuteres skolepolitik, og vi gør, hvad vi kan for at påvirke de politikere, som sidder med ved forhandlingsbordet, når folkeskolen skal ændres.

Skole og Forældre støtter jer som forældre i skolebestyrelsesarbejdet. På hjemmesiden www.skole-foraeldre.dk, kan du i bl.a. Skolebestyrelsens Værktøjskasse finde

eksempler på, hvordan man udarbejder gode principper for skolen og andre råd til skolebestyrelsesarbejdet. Du kan også maile eller ringe til os, hvis du har brug for rådgivning eller vejledning i forhold til arbejdet i og omkring skolebestyrelsen eller skolen, og vi gennemfører både kurser og holder seminarer.

Du kan også benytte Undervisningsministeriets hjemmeside, www.uvm.dk, hvor du også finder information til arbejdet i skolebestyrelsen.

SKOLE OG FORÆLDRE TILBYDER:

- Hjemmeside med viden og redskaber for skolebestyrelsen og skolebørnsforældre: www.skole-foraeldre.dk
- Publikationer til at forbedre skolebestyrelsesarbejdet
- Kurser til skolebestyrelser og forældre
- Bladet Skolebørn med artikler om skolens liv og udvikling. Du kan finde Skolebørns arkiv på www.skoleborn.dk. Nyeste numre er et medlemsgode.
- Rådgivning til forældre via Forældrerådgivningen www.foraeldreraadgivning.dk
- Rådgivning til skolebestyrelsesmedlemmer i konkrete sager på tlf. 3326 1721 eller post@skole-foraeldre.dk
- Nyhedsbreve med konkret information til skolebestyrelsesmedlemmer
- Indflydelse på den nationale skolepolitik gennem foreningens medlemsvalgte politikere

Læs mere om, hvad Skole og Forældre kan gøre for dig og din skolebestyrelse på www.skole-foraeldre.dk.

SKOLE OG FORÆLDRE

SKOLE OG FORÆLDRE

KVÆGTORVSGADE 1

1710 KØBENHAVN V

TLF. 33 26 17 21

POST@SKOLE-FORÆLDRE.DK

WWW.SKOLE-FORÆLDRE.DK